

- потребу у технічних засобах збирання, переробки і передачі інформації тощо.

Також для вивчення інформаційних потоків описують інформаційні характеристики аналітичних завдань, відділів і служб підприємств, визначають кількість завдань, розв'язання яких пов'язано з використанням різних типів обчислювальної техніки.

Вивчення матеріалів сільськогосподарських підприємств показує, що недоліки в організації потоків інформації на підприємстві найчастіше пов'язані з невдалим або не досить чітким розподілом функціональних обов'язків між працівниками апарату управління, з надмірним або слабким контролем, з надходженням інформації тим працівникам, яким вона не потрібна, тощо. У господарстві потоки інформації формуються здебільшого залежно від вимог обліку. В результаті цього інформація мало задовольняє потреби оперативного управління [1, с. 28].

Складною проблемою раціональної організації управління є збір, обробка і передача інформації. Успішне розв'язання її пов'язане з попереднім з'ясуванням таких питань: а) яка інформація про хід роботи має надходити з відділку, бригади, від окремих виконавців; б) хто повинен давати цю інформацію і за допомогою яких засобів; в) кому і яку інформацію слід давати і в якому вигляді; г) як забезпечити надійність інформації, її вірогідність, як організувати її перевірку, якщо це потрібно; д) які завдання повинні передаватися виробничим підроз-

ділам і які строки доведення їх до виконавців [3, с. 117].

Висновки. Підводячи підсумок, можна обґрунтовано стверджувати, що доцільно виокремити особливості формування та руху інформаційних потоків для визначення їх впливу на діяльність агроформувань для подальшого визначення та усунення помилок та недоліків існуючої системи. Звичайно, перед керуючим органом ставляться важливі та відповідальні задачі одержання інформації, її обробки, а також генерування і передачі нової похідної інформації у виді керуючих впливів. Ці впливи мають здійснюватися в оперативному і стратегічному аспектах і ґрунтуватися на первинних даних, від вірогідності і повноти яких багато в чому залежить успішне рішення багатьох задач управління. Будь-які прийняті рішення вимагають обробки великих масивів інформації; компетентність керівника залежить не стільки від минулого досвіду, скільки від володіння достатньою кількістю інформації про швидко мінливу ситуацію й уміння нею скористатися. Усвідомлення сутності інформаційного забезпечення потреб кожного рівня управління дасть змогу упорядкувати інформаційні потоки в організації і зробити більш доступним та менш витратним процес управління в аграрних формуваннях. Це все необхідно знати і розуміти майбутнім керівникам, адже саме від цього залежить не тільки доля конкретної особистості чи підприємства, але і доля України в цілому, її роль на міжнародній арені.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Павлик В. П. Управління сільськогосподарським підприємством у ринкових умовах / В. П. Павлик // Економіка АПК, 2009. - №1. - С. 28-35.
2. Попелнуха К. М. Особливості інформаційного забезпечення управління агропромисловим виробництвом у сучасних умовах / К. М. Попелнуха // Збірник. Наукових Праць УДАУ. – Умань. – 2005. – Вип. 59. – С. 582-587.
3. Коваленко О. В. Роль інформаційних ресурсів в економічному аналізі процесів і технологій у виробничих системах сільських територій / О. В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 10 (76). - С. 117 - 125.

УДК 338.515 : 663.25

БАСЮРКІНА Н.Й., канд. екон. наук, доцент, ГОЛУБЄВА О.Ю., магістр
Одеська національна академія харчових технологій

АНАЛІЗ І ОЦІНКА ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ У ВИНОРОБНІЙ ГАЛУЗІ

У статті розглядаються чинники, які впливають на формування прибутку на підприємстві. Проаналізовано стан виноробних підприємств і виділено проблеми галузі.

Ключові слова: прибуток, аналіз чинників, виноробна галузь.

The article considers the factors influencing on the profit formation at the enterprise. The state of vine making enterprises is analyzed and certainly problems of industry are appropriated.

Keywords: profit, analysis of factors, wine industry.

Вступ. Виноробство – одна із стратегічних галузей АПК України, яка історично забезпечувала досить значні надходження до державного бюджету.

Проблеми підвищення прибутку завжди були актуальними, але в умовах трансформації економіки України змінилися зовнішні і внутрішні чинники

формування прибутку. В зв'язку з цим обрана тематика набуває особливої гостроти і актуальності.

Постановка завдання. Основною метою цієї статті є визначення прибутковості виноробної галузі та аналіз чинників, які на неї впливають.

Результати. Виноробна промисловість включає усі види діяльності, пов'язані з виробництвом та переробкою винограду, а саме виноградарство (виращування винограду технічних сортів, призначених для промислової переробки); первинне виноробство (виробництво вино матеріалів з винограду); вторинне виноробство (переробка вино матеріалів у вино).

Виробництво винограду в нашій країні зосереджено в таких регіонах, як АР Крим, Одеська, Херсонська, Миколаївська та Закарпатська області. Динаміка виробництва виноградного вина на території України в натуральних одиницях складає: максимальний приріст спостерігається в 2006 р. по відношенню до 2005 р. (29%), а мінімальний – у 2007 р. відносно 2006 р. (0,4%). У 2008 і 2009 рр. в порівнянні з попередніми періодами збільшення обсягу виробництва виноградного вина склало 18% і 8% відповідно. У 2010 р. темп приросту цього показника по відношенню до 2009 р. склав 25%. Споживання виноградного вина українцями в натуральних одиницях вимірювання в 2009 р. відносно 2008 р. скоротилося на 16,5% [1].

Основною метою підприємницької діяльності є отримання прибутку, збільшення матеріальної зацікавленості учасників бізнесу в результатах фінансово-господарської діяльності. Максимізація прибутку, в зв'язку з цим, є першочерговою задачею підприємства. Діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або стабілізувати його на певному рівні в трансформаційних умовах.

У сучасній літературі розрізняють такі види прибутку [2]:

- валовий прибуток – це різниця між виручкою та виробничими витратами;
- операційний прибуток – це чистий прибуток і дорівнює валовому прибутку за мінусом невиноробних витрат;
- маржинальний прибуток – обсяг виручки від продажу продукції за мінусом змінних витрат;
- чистий прибуток – визначається шляхом вирахування із доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок.

Всі автори згодні з тим, що на розмір прибутку впливають дві групи чинників - зовнішні і внутрішні.

До зовнішніх факторів відносяться природні, транспортні та соціально-економічні умови, рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, ціни на виробничі ресурси та ін.

До внутрішніх факторів зміни розміру прибутку відносяться:

- основні фактори (обсяг продажу, собівартість продукції, структура продукції і витрат, ціна продукції);
- неосновні фактори, пов'язані з порушенням господарської дисципліни (цінові порушення, пору-

шення умов праці і вимог до якості продукції, що ведуть до штрафів, економічних санкцій тощо).

Оскільки зовнішні фактори не піддаються регулюванню з боку підприємства, слід більш докладно розглянути основні внутрішні фактори, що впливають на розмір прибутку. Прибуток залежить від обсягу реалізації продукції. При високій питомій вазі постійних витрат у собівартості продукції зростання обсягу реалізації приведе до ще більшого зростання прибутку в результаті зниження частки постійних витрат, що припадають на одиницю продукції. Оскільки прибуток обчислюється як різниця між ціною і собівартістю продукції, то очевидним є той факт, що на розмір прибутку впливають зростання цін і зниження собівартості.

До числа факторів зростання прибутку варто віднести і відновлення асортименту та номенклатури продукції, що випускається. Прибуток у ринковій економіці є рушійною силою відновлення як виробничих фондів, так і продукції, що випускається [3]. Українське виноробство завжди було галуззю непередбачуваною: мінливі погодні умови і проблеми з сировиною, тіньовий ринок і зміни податкової політики негативно впливали на діяльність підприємств.

Існує тенденція постійного збільшення рівня акцизного збору. У 2010 році відбулося чергове збільшення ставки акцизного збору на кріплені вина (до 19,5%) в 2,8 рази - до 1,4 грн/л, а понад 19,5% - в 13 раз, або до 34 грн. за літр 100% спирту, на ігристі вина - в 1,5 рази, до 2,5 грн/л.

Крім того, прийнятий наприкінці 2008 року з ініціативи уряду Закон України № 1202-VI "Про внесення змін до деяких законів України з питань акцизного збору" передбачав трьохетапне підвищення акцизів на етиловий спирт і лікєро-горілчані вироби [4]. Згідно з ним з 1 липня 2009 року цей акциз збільшився на 58% - до 34 грн/л 100% спирту, а на ряд інших напоїв - в 2,8 рази, до тих же 34 грн/л 100% спирту [5].

Україна в рамках зобов'язань перед СОТ скасувала імпорнтні мита на вино. Внутрішньому ринку це загрожує затоваренням низькоякісним продуктом. Це одне з відстрочених зобов'язань, які взяла на себе наша країна при вступі до СОТ у 2008 році [6].

Висновки. Прибутковість є основним критерієм оцінки виробничо-господарської діяльності кожного підприємства. Авторами проведено економічний аналіз кількох підприємств галузі. Для аналізу прибутковості галузі обрано виноробні підприємства: ЗАТ «Одесавинпром» і ВАТ «Коблево», розташовані в Одеському регіоні. Після проведення дослідження на підставі звітності декількох підприємств виноробної галузі і зібраних основних техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності ЗАТ «Одесавинпром» стало очевидно, що прибуток в 2008 році значно знизився і підприємство отримало збиток у розмірі 23354 тис. грн. Основними причинами збиткової діяльності є зменшення платоспроможності населення, підвищення акцизного збору, застарілість обладнання. В результаті досліджень виявлено, що прибуток ВАТ «Коблево» збільшився на 10370 тис.

грн., що позитивно характеризує діяльність підприємства. Але навіть з ростом прибутку на одному з підприємств показники рентабельності в 2008 році знизилися у порівнянні з 2007 роком на обох підприємствах, що є негативною тенденцією.

Ефективність використання оборотних засобів у ЗАТ „Одесавинпром” у 2008 році у порівнянні з 2007 роком зросла, про що свідчить збільшення коефіцієнта оборотності оборотних засобів в 2008 році на 11%. У ВАТ „Коблево” цей показник теж збільшився на 19%.

В цілому для підприємств виноробної галузі 2008 рік був тяжким: характеризувався поганим врожаєм винограду, зростанням вартості ліцензій на виробництво виноматеріалів, а також негативним впливом макроекономічних чинників, в тому числі підвищення вартості енергоносіїв та логістичних витрат, які спровокували ріст цін на сировину і готову продукцію. Можна зробити висновки, що всі ці зовнішні і внутрішні чинники негативно відобразились на діяльності підприємств виноробної галузі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Союз-Информ: информационно-аналитическое агентство. [Электронный ресурс] / Дослідження та аналіз ринку вина. Режим доступу : <http://www.souz-inform.com.ua>
2. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : Навч. посіб. / Г. В. Савицька. - К. : Знання, 2004. – 654 с.
3. Горбачов В. С. Економічне зростання виноробної галузі регіонального АПК на основі її інтенсивного розвитку : дис. канд. екон. наук: 08.07.02 / В. С. Горбачов. Миколаївський держ. аграрний ун-т. - Миколаїв, 2006.
4. Закон України № 1202-VI "Про внесення змін до деяких законів України з питань акцизного збору" / Ліга і закон [Электронный ресурс] - Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T091202.html
5. Манівчук Я. І. Мета і функції управління прибутком на підприємстві в сучасних ринкових умовах / Я. І. Манівчук. [Электронный ресурс] - Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2008_26/statti/3_7.htm
6. Финансово-аналитическая группа 'Про-консалтинг' [Электронный ресурс] / Анализ рынка, обзор рынка вина. Режим доступу : <http://pro-consulting.com.ua/analiz/alko/vino/>
7. [Электронный ресурс] – Режим доступу : www.for-ua.com/ukraine/2009/04/27/213101.html

УДК 664.8.013:005.591.6:005.332.4

**БЕЗУСОВ А.Т., д-р техн. наук, професор, ВОЛОШИНА Т.Н., канд. екон. наук, доцент,
НИКИТИНА А.В., магістр**

Одесская национальная академия пищевых технологий

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРІДПРИЯТТЯ – КРИТЕРІЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТІ ВИПУСКАЄМОЇ ПРОДУКЦІЇ

В статті розглядається питання, пов'язане з одним з найважливіших факторів конкурентоспособності продукції – інноваціями. Приводиться аналіз ринку швидкозамороженої продукції, а також пропонується новий вид замороженої продукції.

Ключевые слова: інновація, ринок, продукція глибокої заморозки, спрос, ціна.

This article covers the problem related to one of the most important factors affecting the competitiveness of products – innovations. It includes the analysis of the quick-frozen food market and the description of a new sort of frozen food products.

Keywords: innovation, market, deep-frozen food products, demand, price.

Введение. В условиях рыночных отношений объем реализации продукции во многом зависит от ее конкурентоспособности, а следовательно требуется постоянная оценка продукции с позиции ее соответствия требованиям рынка и экономической политике управления предприятием. Основной путь развития и совершенствования каждого предприятия, повышения его конкурентоспособности – инновационный.

Постановка задачи. К конкурентным преимуществам предприятия можно отнести преимущества: во внешней среде и во внутренней среде. Не

уменьшая значимость каждого из них, следует выделить преимущества во внутренней среде предприятия – преимущества по новым технологиям, т.е. инновации. Непрерывные и постоянные инновации становятся необходимой и естественной формой существования любой компании, обеспечивающей ее конкурентоспособность и выживание на рынке.

На сегодняшний день украинские предприятия финансируют инновационные разработки только за счет своих собственных средств, которые зачастую являются ограниченными. В связи с этим, для сохранения собственных средств предприятия каждая